

1. Inleiding

Nieuwe Commissie voor de Politieklachten in Midden-Nederland in 2013

Politiewet 2012

Op grond van de Politiewet 2012 is een onafhankelijke commissie belast met de behandeling van en advisering over klachten, tenzij na behandeling door de klachtbehandelaar in de informele fase naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet gekomen is. De klachtbehandelaar voert (bemiddelings-)gesprekken en probeert zo te komen tot een voor de klager bevredigende oplossing. De politie heeft de laatste jaren sterk geïnvesteerd in het verbeteren van die informele behandeling van klachten. Dit is in de lijn met andere overheidsinstanties en met de wens van de Nationale ombudsman. Dat heeft ertoe geleid dat het merendeel van de klachten daadwerkelijk in deze informele fase wordt afgedaan.

Is de klacht niet naar tevredenheid van de klager afgehandeld dan wordt de klacht door een onafhankelijke klachtencommissie behandeld.

Relevante regelgeving

- Regeling klachtbehandeling politie (Staatscourant 2012 nr. 26850 24 december 2012) (Ministeriële regeling).
- Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie 2013 (Regeling van de Korpschef 2013)
- Regeling vergoedingen commissies politie 2013 (Regeling van de Korpschef 2013).
- Huishoudelijk Reglement van de voorzitters van de klachtencommissies van de eenheden, tevens Nationale klachtencommissie 2013. Dit reglement is op 15 oktober 2013 officieel vastgesteld.

Naar één klachtencommissie Midden-Nederland

Eén van de consequenties van de Politiewet 2012 en de daarop gebaseerde regelgeving, is dat er in Nederland tien klachtencommissies zijn (een voor elke eenheid) en een Nationale klachtencommissie (bestaande uit alle voorzitters van de klachtencommissies van de eenheden). Die tien klachtencommissies zijn feitelijk samenvoegingen van de 26 klachtencommissies die er voor de invoering van de Nationale Politie waren. In Midden-Nederland betrof het twee klachtencommissies: de Commissie voor de Politieklachten Flevoland/Gooi- en Vechtstreek en de Commissie voor de Politieklachten Utrecht.

De leden en voorzitters van deze Commissies zijn met ingang van 1 januari 2013 door de korpschef benoemd als lid van de Commissie voor de Politieklachten van de Eenheid Midden-Nederland. Per 1 maart 2013 is de secretaris van de Commissie voor de Politieklachten Flevoland/Gooi- en Vechtstreek, de heer mr. P. Cassé, overgestapt naar een ander werkveld binnen de politie. Met ingang van die datum zijn beide oorspronkelijke Commissies opgegaan in de Commissie voor de Politieklachten Midden-Nederland met ondersteuning van één secretaris, de heer mr. P. van Schuijlenburg, welke sindsdien 1,5 fte secretariswerkzaamheden voor zijn rekening heeft gekregen. Deze uitbreiding van de taak heeft onder andere geleid tot een versoering van de uitgebrachte adviezen.

Het jaar 2013 is beschouwd als overgangsjaar. Mevrouw E.J. van Duijn is in dit jaar opgetreden als voorzitter van de Commissie. De heren mr. W.R. Rosingh en mr. E.F. Bueno fungeerden in 2013 als plaatsvervangend voorzitters. Zij hebben gedrieën - binnen de kaders van de regelgeving en in samenspraak met de leden van de Commissie - hun werkwijze bepaald.

2. Samenstelling

In artikel 3 van de Regeling klachtbehandeling politie is opgenomen dat de leden van de Commissie voor de Politieklachten op basis van een open sollicitatieprocedure worden benoemd en ontslagen door de korpschef, op voordracht van de politiechef. De Commissie wijst uit haar midden een vaste voorzitter en een plaatsvervanger aan. Deze wijze van werven van nieuwe Commissieleden is eind 2013 voor het eerst toegepast voor het kunnen aanstellen van één nieuw Commissielid. Dit lid is met ingang van 1 januari 2014 actief binnen de Commissie.

Bij de samenstelling van de commissie wordt in ieder geval zorggedragen voor de benodigde juridische deskundigheid, vaardigheden op het gebied van geschillenbeslechting of bemiddeling en kennis van het politiewerk. De leden van de commissie komen uit diverse maatschappelijke geledingen.

De Commissie voor de Politieklachten Midden-Nederland bestond in de periode 1 maart tot en met 31 december 2013 uit de volgende leden:

DISTRICT	FUNCTIE	DHR/MW	TITEL	VOORL	TUSSENVOEGSEL	NAAM	Achtergrond
Fle/G&V	voorz	mw.		E.J.	van	Duijn	Openbaar bestuur
Utr	Plv. voorz.	dhr.	mr.	W.R.		Rosingh	Rechterlijke macht
Utr	Plv. voorz.	dhr.	Mr.	E.F.		Bueno	Rechterlijke macht
Utr	lid	dhr.	dr.	G.		Mik	Openbaar bestuur
Fle/G&V	lid	dhr.	dr. ir.	F.H.M.	Van de	Ven	Universiteit
Fle/G&V	lid	dhr.	Mr.	H.A.		Mreijen	Openbaar bestuur
Fle/G&V	lid	mw.	mr.	L.F.		Withaar-Weijns	advocatuur
Fle/G&V	lid	dhr.	Mr.	B.W.		Hopperus Buma	Koninklijke Marechaussee + Rechterlijke macht
Utr	lid	dhr.	drs.	P.T.		Reijenga	Politie (voormalig districtschef)
Utr	lid	mw.		T.	Van der	Stroom-van Ewijk	Openbaar bestuur
Utr	lid	mw.		C.E.J.		Verhagen	Politie (voormalig plv. districtschef)
Fle/G&V	lid	mw.		M.T.		Fraenk	Kwaliteitsmedewerkster gemeente
	secretaris	dhr.	Mr.	P.	van	Schuijlenburg	Politie

3. Onafhankelijkheid

De leden van de klachtencommissie zijn onafhankelijk en functioneren zonder last of ruggenspraak (onpartijdig en niet beïnvloedbaar). De vaste voorzitter en haar beide plaatsvervangers zijn lid van de Commissie en bewaken onder meer de onafhankelijkheid van de Commissie. De ambtelijk secretaris is geen lid van de Commissie.

Om de onafhankelijkheid van de Commissie nog meer te waarborgen zijn verder nog de volgende keuzes gemaakt.

- Leden hebben voldoende afstand tot de politie.
- Er nemen in beginsel drie leden deel aan de zitting.
- Leden die aan de zitting deelnemen kennen klager noch beklagde uit de persoonlijke levenssfeer.

4. Procedure

Het proces van klachtbehandeling begint met de informele fase. De klachtbehandelaar neemt zo snel mogelijk contact op met de klager om de klacht te bespreken en beoordeelt en analyseert de klacht (**intake**). Voorheen sprak de klachtbehandelaar met zowel de klager als de betrokken politiemedewerkers.

Het aantal fte klachtbehandelaars in de eenheid Midden-Nederland is gereduceerd. Deze krimp heeft ertoe geleid dat de klachtbehandelaars nog wel met klager in gesprek gaan, maar vaak niet meer met de betrokken politiemedewerkers. Zij laten het voeren van gesprekken en een deel van de verslaglegging over aan de leidinggevenden van de betrokken politiemedewerkers. Deze gang van zaken kan ertoe leiden dat klachtafhandeling meer gaat leven binnen de politieteams.

Leidinggevenden raken immers meer betrokken bij klachtafhandeling. Aangezien die leidinggevenden niet altijd ruimte kunnen creëren voor het voeren van gesprekken met hun medewerkers en het opstellen van rapportage, kan deze wijze van klachtafhandeling leiden tot overschrijding van de behandeltermijn.

De klachtbehandelaar of een chef van de betrokken politiemedewerker(s) probeert altijd eerst om te bemiddelen tussen klager en de betreffende politiemedewerker(s) (**bemiddeling**). Als klager niet tevreden is over de bemiddeling of geen bemiddeling wil, wordt de klacht formeel behandeld. Dit wordt de **formele fase** genoemd. In deze fase wordt een onderzoek ingesteld naar de gedragingen waarop de klacht betrekking heeft. Het is uiteindelijk aan de politiechef om een oordeel te vellen over de klacht. Zij laat zich in deze adviseren door de Commissie voor de Politieklachten. De Commissie brengt advies uit op basis van het klachtonderzoek, de onderliggende stukken en de verkregen informatie tijdens de zitting.

De politiechef kan dat advies in haar beslissing al dan niet geheel of gedeeltelijk overnemen. Tevens schenkt de Commissie aandacht aan de vraag in hoeverre bepaalde klachten wijzen op structurele tekortkomingen in het functioneren van de politie en aan de mogelijke maatregelen om deze tekortkomingen op te heffen.

Zowel de burgemeester van de gemeente waar deze gedraging heeft plaatsgevonden als de hoofdofficier van justitie van het Openbaar Ministerie van het arrondissement waarbinnen de betreffende gedraging heeft plaats gevonden, worden in deze fase in kennis gesteld over de klacht en kunnen advies geven op de klacht.

De politiechef beslist uiteindelijk mede op basis van de bovengenoemde adviezen. Wanneer de politiechef afwijkt van een van deze adviezen moet zij motiveren waarom haar beslissing afwijkt van (een van) de adviezen.

De beslissing op de klacht(onderdelen) kan zijn:

Gegrond: klacht(onderdeel) is terecht.

Ongegrond: klacht(onderdeel) is onterecht.

Deels gegrond: een deel van het geformuleerde klachtpunt is gegrond, een ander deel ongegrond.

Geen oordeel: het is niet mogelijk om een beslissing te nemen op de klacht of het klachtonderdeel.

Niet ontvankelijk: klacht(onderdeel) voldoet niet aan de wettelijke eisen.

5. Behandelde zaken door Commissie

- Aantal klachten behandeld
- Aantal zittingen
- Overzicht klachten en wettelijke termijn

District	Utrecht Stad	Utrecht Oost	Utrecht West	Gooi- en Vechtstreek	Flevoland	Totaal Midden-Nederland
Aantal behandelde klachten	5	11	11	4	13	44
Aantal zittingen						16

Termijnoverschrijding	Reden	Aantal totaal	Percentage
	Klager: 15 Politie intern: 19 Complexiteit: 5 Strafzaak: 2	41 (van 44)	93 %

Het komt vaak voor dat een klager niet aanwezig kan zijn op een datum waarop hij wordt uitgenodigd. Dan wordt de klager een tweede datum aangeboden. Die datum kan in de verre toekomst liggen, omdat de Commissie hoorzittingen houdt in Utrecht en Almere in de verhouding 2:1. De ervaring heeft geleerd dat klagers uit Utrecht niet naar Almere willen en omgekeerd. De klagers uit Gooi- en Vechtstreek worden wisselend in Almere en Utrecht gehoord.

Het komt eveneens vaak voor dat betrokkenen niet allen kunnen verschijnen tijdens een hoorzitting, omdat andere (dienst)belangen hun aanwezigheid verhinderen. Zij worden dan apart gehoord door de voorzitter of soms de meervoudige kamer met drie leden. In een dergelijke situatie dienen partijen in het bezit te worden gesteld van het verslag dat tijdens de hoorzittingen wordt opgemaakt. Dit uitwisselen van verslagen en de mogelijkheid daarop te reageren, resulteren in flinke vertragingen van de afhandeling van de klacht.

Slechts 44 van de 1242 klachten die de Eenheid Midden-Nederland in 2013 in behandeling heeft genomen, bereikten de Commissie. Dat is 3,5 procent. Dit aantal is laag. De klachten die de Commissie wel ontvangt zijn vaak bewerkelijk. Een langere behandeling van deze 44 klachten vanaf de datum van ontvangst van de klacht dan 14 weken, is gelet op het vorenstaande niet onbegrijpelijk.

Volledigheidshalve: als een hoorzitting moet worden verdaagd, omdat klager, zijn gemachtigde, of de betrokken politiemedewerker niet present kan zijn, of een strafrechtelijk onderzoek in dezelfde zaak noopt tot aanhouding van de klachtbehandeling, of de eerstvolgende hoorzitting al is volgeboekt, wordt deze vertraging in de afhandeling momenteel niet verwerkt in het berekenen van de behandeltermijn. In werkelijkheid ligt het aantal termijnoverschrijdingen dus lager. Het wachten is op een registratiesysteem waarin deze informatie kan worden bijgehouden.

6. Adviezen

- Overzicht aantal klachtonderdelen
- Overzicht aantal gegrond/ongegrond/deels gegrond/niet ontvankelijk/geen oordeel
- Overzicht aantal aanbevelingen
- Overzicht van aantal door politie overgenomen adviezen of afwijking van adviezen

Overzicht aantal klachtonderdelen en beslissingen

In onderstaande tabel worden de oordelen per gedraging weergegeven en niet per klacht. Een klacht kan bestaan uit meerdere gedragingen die afzonderlijk beoordeeld worden. De som van het aantal beoordelingen is dus groter dan de som van het aantal behandelde klachten.

Rubriek		Formele afdoening				Totalen
		Ge-grond	Ongegrond	Niet ontvankelijk	Geen oordeel	
Beslissing						
Geweld						
	Fysiek	2	6			8
	Handboeien		2			2
	Wapenstok	1				1
	Pepperspray					
	Diensthond					
	Vuurwapen					
	Subtotaal:	3	8	0	0	11
Bevoegdheden						
	Vrijheidsbeneming		4			4
	Binnentreden		4	2		6
	Doorzoeken		1			1
	Inbeslagneming	1				1
	Fouilleren	1				1
	Zaakwaarneming	1				1
	Identificatie (conform	1				1
	Verhoor					
	Subtotaal:	4	9	2	0	15
Dienstverlening & Service						
	Bereikbaarheid					
	Niet of te laat komen					
	Aangifte/klacht niet	5	3	1		9
	Informatieverstrekking	12	10			22
	Privacyschending	1	2			3
	Persvoorlichting					
	Klachtbehandeling	1				1
	Subtotaal:	19	15	1	0	35
Politieoptreden						
	Geen/onvoldoende actie	1	9			10
	Onjuiste actie	8	28	6	3	45
	Arrestantenbehandeling	1	3			4
	Discriminatie					
	Seksuele intimidatie					
	Bejegening/houding/gedra	3	21	1	3	28
	Afspraken niet nakomen	1	1			2
	Naam/legitimatie	1	3			4
	Verkeersgedrag					
	Vastleggen/verantwoorde					
	Deskundigheid					
	Objectiviteit		5	1		6
	Subtotaal:	15	70	8	6	99
	Totalen:	41	102	11	6	160

Aanvullende informatie:

Aantal klachtpunten deels gegrond: 14
Ingetrokken ter zitting: 4
Bemiddeld ter zitting: 3

Totaal aantal klachtpunten: 181

Gemiddeld aantal klachtpunten per klachtdossier: 4.

Hoewel de klachtwet- en regelgeving de afdoening “deels gegrond” inmiddels niet meer kent, is de praktijk weerbarstig gebleken. De Commissie heeft in 2013 in totaal 14 klachtpunten deels gegrond geacht.

Overzicht aanbevelingen

- 1) Klaagster werd geruime tijd gepest en bedreigd door bureu. De Commissie heeft aanbevolen om **alsnog** een **proces-verbaal van aangifte** van klaagster **op te nemen**. Aanbeveling is overgenomen en uitgevoerd.
- 2) Klaagster werd van kastje naar de muur gestuurd om haar strafdossier in te kunnen zien. De Commissie heeft aanbevolen om klaagster **alsnog inzage te verlenen in** haar **strafdossier** en **excuses aan te bieden**. De Commissie heeft tevens aanbevolen om het **Bureau Politiegegevens** en het **OM betere afspraken te laten maken** over wie een verdachte inzage in het eigen strafdossier verleent. De eenheidsleiding heeft klaagster excuses aangeboden. Bureau Politiegegevens en het OM hebben inmiddels betere werkafspraken gemaakt.
- 3) De fiets van klager werd door de politie niet op slot gezet toen klager op straat werd aangehouden. De fiets is vervolgens verdwenen. De Commissie heeft aanbevolen om **meer aandacht** onder politiemedewerkers te **besteden** aan het onderwerp **zaakwaarneming**. Het is niet bekend of de aanbeveling is uitgevoerd.
- 4) Klager werd na zijn aanhouding met zijn voeten en knieën over de vloer gesleept. Hij moest buiten op zijn buik liggend wachten om de arrestantenbus. De Commissie heeft aanbevolen om klager **excuses** voor deze gang van zaken **aan te bieden**. Excuses zijn aangeboden.
- 5) Klagers beschuldigden ongefundeerd politiemedewerkers van mishandeling minderjarige dochtertje. **De Commissie heeft de eenheidsleiding aanbevolen om klagers over te halen de betrokken politiemedewerkers hun excuses aan te bieden**. De eenheidsleiding heeft klagers wel opgeroepen hun excuses aan te bieden. Voor zover de Commissie bekend hebben klagers tot op heden geen excuses aangeboden.
- 6) Klager werd ingesloten in het **APU** te Houten. Gegevens over het moment waarop klager en zijn raadsman contact met elkaar hadden gehad, bleken niet meer voorhanden. De Commissie heeft aanbevolen die **gegevens langer te bewaren**. Uiteindelijk bleek dat de gegevens volgens de regels bewaard hadden moeten blijven. Een medewerker had de gegevens abusievelijk verwijderd.

- 7) De politie trad de woning van klager binnen terwijl hij op een vakantieadres verbleef. Er werden andere sloten in zijn deur gezet. De politie liet in de woning op een tafel een briefje achter met de mededeling dat er andere sloten op de deur waren aangebracht en dat de sleutels op het politiebureau konden worden afgehaald. De Commissie heeft aanbevolen klager **excuses aan te bieden** voor het niet tijdig achterlaten in de woning van het “verslag van binnentreden”, het niet op een juiste wijze informeren van klager (en zijn zaakwaarnemers) over de vervanging van het deurslot en het laat reageren op informatieverzoeken van klager. De aanbevelingen zijn overgenomen en uitgevoerd.
- 8) Klager werd bekeurd in verband met het rijden door een rood verkeerslicht. Hij was het niet eens met de bekeuring. Er ontstond een discussie met de verbalisant. De Commissie heeft aanbevolen de **leidinggevende van de verbalisant aan te sporen** vanaf heden meer **toe te zien** op het **door de verbalisant naleven** van de **regelgeving** omtrent het verstrekken van een “geeltje” en het zich legitimeren. Deze aanbevelingen zijn inmiddels overgenomen en uitgevoerd.
- 9) Klager en zijn buurman leven al jaren in onmin. De Commissie heeft aanbevolen om **klager** op een met hem overeen te komen datum en tijdstip **uit te nodigen** op het hoofdbureau van politie te Utrecht om **alsnog aangifte** van belaging te komen **doen**. De aanbeveling is overgenomen. Klager heeft echter om uitstel van het doen van aangifte verzocht.
- 10) Er ontstond een aanrijding tussen klaagster in haar invalidervoertuig en een bestuurder van een auto. De betrokken politiemedewerker heeft het rijbewijs van klaagster “ingevorderd”. Hij heeft haar ex artikel 130 Wegenverkeerswet 1994 aangemeld bij het CBR. Dat heeft het rijbewijs van klaagster “ingevorderd”, omdat zij al eerder diverse keren betrokken was geweest bij een aanrijding. De Commissie heeft aanbevolen om **binnen de eenheid Midden-Nederland** de nodige **aandacht te besteden** aan de materie van **artikel 130 Wegenverkeerswet 1994**. De aanbeveling is overgenomen en uitgevoerd.
- 11) De afhandeling van de klacht van klagers heeft de behandeltermijn ruimschoots overschreden. De Commissie heeft aanbevolen klagers **excuses aan te bieden**. De aanbeveling is overgenomen en uitgevoerd.
- 12) Klagers leven in onmin met de buurt. De politie is na verloop van tijd terughoudend geworden in het opnemen van aangiften van klagers. De Commissie heeft aanbevolen een **proces-verbaal van aangifte op te maken als klagers daarom verzoeken**. De aanbeveling is overgenomen.
- 13) Klagers werden in een uitgaansgelegenheid geweigerd door de portiers. Er ontstond een opstootje tussen klagers en de portiers. De politie kwam ter plaatse en hield klagers aan. Aan de eigenaar van de uitgaansgelegenheid werden door een politiemedewerker NAW-gegevens verstrekt, opdat die eigenaar een Individuele Horeca Ontzegging kon uitschrijven voor de klagers. De Commissie heeft aanbevolen het **besluit en protocol**, die de **grondslag vormden** voor het **uitschrijven** van de **Individuele Horeca Ontzegging, aan te passen**. Deze aanbevelingen zijn in zoverre overgenomen en uitgevoerd, dat inmiddels het besluit is aangepast. Ook het protocol is veranderd en in werking getreden. (Koninklijke Horeca Nederland te Utrecht moet het protocol nog op de website plaatsen.)

- 14) Klager meldde zich bij de politie naar aanleiding van een aanrijding waar hij naar eigen zeggen het slachtoffer van was geworden. De politie deed onvoldoende onderzoek naar aanleiding van de gegevens van de tegenpartij die klager had verstrekt. De Commissie heeft aanbevolen klager **excuses aan te bieden** voor het feit dat geruime tijd na de aanrijding de zaak nog altijd niet in onderzoek was genomen door de politie. De excuses zijn aangeboden. Volgens klager heeft de politie niet alsnog onderzoek gedaan naar de aanrijding waarbij hij betrokken was. Hij wilde hier een klacht over in gaan dienen.
- 15) De politie ontving informatie over een **hennepplantage** in een bedrijfspand van klager. Hij was zelf niet in het pand aanwezig toen de politie het pand binnentrad, wel zijn moeder. De politie vond geen hennep en liet de moeder van klager verbijsterd achter. De Commissie heeft aanbevolen om **betere nazorg uit te voeren als tijdens een instap niet de zaken worden aangetroffen die de politie dacht te vinden**. Aanbeveling wel overgenomen. Nog niet bekend in hoeverre er veranderingen zijn doorgevoerd in instapprotocollen.
- 16) De politie deed een instap in de woning van klagers op zoek naar een **hennepplantage**. Er werd **geen hennep aangetroffen**. Identieke aanbeveling als in zaak 15.
- 17) Klager wilde in zijn hoedanigheid van fotojournalist met een **“politieperskaart”** beeldopnamen maken van de gevolgen van een aanrijding op een snelweg. Juist toen hij met zijn werkzaamheden begon, werd hij benaderd door een politiemedewerker. Die sommeerde hem om te vertrekken. Dat deed klager niet, omdat hij nog aan het filmen was. De politiemedewerker heeft klager toen in een greep genomen en naar een politiebuisje overgebracht. Halverwege de gang naar het politiebuisje werd de politiemedewerker geassisteerd door een collega. Klager werd afgevoerd naar het politiebureau. De Commissie heeft aanbevolen om **overeenstemming te bereiken** tussen de **afdeling Communicatie** van de eenheid Midden-Nederland en de **NVJ** over de **bevoegdheden van journalisten met een politieperskaart en politiemedewerkers**. Die aanbeveling is overgenomen en ten uitvoer gelegd. Er is een nieuwe “politieperskaart” en zowel de journalisten als politiemedewerkers zijn voorgelicht over de bevoegdheden van beide partijen.

Overzicht afwijkingen oordeel politiechef van advies

De eenheidsleiding heeft met uitzondering van één zaak alle adviezen van de Commissie gevolgd. In die ene zaak kwam de eenheidsleiding tot dezelfde conclusie als de Commissie, echter op grond van een andere redenering.

7. Constateringen

Aantal gedragingen 2013

Aantal gedragingen:	181 (uit 44 klachten)
Gegrond:	41 klachtonderdelen (22,7 %)
Deels gegrond:	14 klachtonderdelen (7,7 %)
Ongegrond:	102 klachtonderdelen (56,4 %)
Niet ontvankelijk:	11 klachtonderdelen (6,1 %)
Geen oordeel mogelijk:	6 klachtonderdelen (3,3 %)
Ingetrokken ter zitting:	4 klachtonderdelen (2,2 %)
Bemiddeld ter zitting:	3 klachtonderdelen (1,6 %)

Soort klachtonderdelen 2013

Er zijn vier hoofdgroepen klachtonderdelen: geweld, bevoegdheden, dienstverlening/service en *politieoptreden*. Laatstgenoemde hoofdgroep scoort het hoogste percentage klachtonderdelen.

Meeste klachtonderdelen in 2013

1 ^e onjuiste actie	:	45
2 ^e bejegening/houding/gedrag	:	28
3 ^e informatieverstrekking	:	22
4 ^e onvoldoende/geen actie	:	10
5 ^e aangifte/klacht niet opnemen	:	9

8. Rapporten Nationale ombudsman in 2013 uitgebracht

De Nationale ombudsman heeft in 2013 in diverse klachtdossiers interventies uitgevoerd. Uiteindelijk heeft hij in drie zaken een rapport uitgebracht.

Rapport 2013-114

Verzoeker/klager heeft een slepend conflict met een gemeente. Hij zou dreigementen geuit hebben aan het adres van de burgemeester en twee ambtenaren van die gemeente. De officier van justitie verleende de politie toestemming om verzoeker/klager buiten heterdaad aan te houden. Ten aanzien van de klacht over de **inzet** van het **AE-VAG** vond de Nationale ombudsman dat het verstandiger zou zijn geweest om, gelet op de voorinformatie, de aanvraag voor de inzet van geweldspecialisten via de AOE-piketcommandant aan de hoofdofficier van justitie en de korpsleiding voor te leggen. Wanneer er op dat niveau was besloten om geen toestemming te verlenen voor de inzet van het arrestatieteam (AOE) dan was het AE-VAG team een alternatief geweest. Nu dat niet is gebeurd, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie eenheid Midden-Nederland heeft **gehandeld in strijd** met het **vereiste** van **goede voorbereiding**.

Ten aanzien van het gebruik van een **blinddoek** verwees de Nationale ombudsman naar zijn eerdere rapporten over het gebruik van de blinddoek door arrestatieteams. Zijn eerdere aanbeveling om in een wettelijke basis te voorzien, is nog niet overgenomen. De Nationale ombudsman achtte de klacht dan ook gegrond wegens **schending** van **het behoorlijkheidsvereiste** dat **grondrechten dienen** te worden **gerespecteerd**. In dit geval het **recht** op **onaantastbaarheid** van het **lichaam**. Los daarvan vindt de Nationale ombudsman het een **zorgelijke ontwikkeling** dat het **hanteren** van de **blinddoek** als werkwijze niet langer exclusief beperkt is tot het arrestatieteam (AOE), maar nu **ook al** tot de **uitrusting** van het **AE-VAG team Flevoland behoort** en wordt **gebruikt**.

Rapport 2013-145

Verzoeker/klager werd halverwege de middag in een dorp staande gehouden door een politiemedewerker. De politie was op zoek naar enkele inbrekers en verzoeker/klager voldeed aan het signalement. Hij moest zich ten overstaan van de politiemedewerker legitimeren. Na controle mocht verzoeker/klager zijn weg vervolgen. Tien minuten later kwamen beiden elkaar weer tegen. De **politiemedewerker vroeg verzoeker/klager nogmaals** naar zijn **ID-bewijs**, omdat hij **tijdens de eerste staande houding** was **vergeten** om de **ID-gegevens** in de **landelijke systemen** te **raadplegen**. Er bleek niets aan de hand met verzoeker/klager.

Door verzoeker/klager een tweede keer staande te houden, werd de situatie voor hem ongemakkelijk en **kon** bij hem de **indruk ontstaan** dat hij **in de gaten** werd **gehouden vanwege** zijn **huidskleur**. Als de politieambtenaar zijn bevoegdheden strak en professioneel had uitgeoefend, had een tweede staande houding achterwege kunnen blijven. **Strijd** met **vereiste** van **onpartijdigheid**. Daarom is de **klacht gegrond**.

Rapport 2013-201

Verzoekers/klagers **verhuren** hun **woning gemeubileerd**. Malafide huurders betalen geen huur en veroorzaken overlast. Zij vernielen ook spullen in de woning. Het huurcontract wordt door tussenkomst van de rechter opgezegd en de huurders dienen de woning te verlaten.

Op enig moment krijgen verzoekers/klagers te horen dat de **huurders** daadwerkelijk aan het verhuizen zijn, echter met **medeneming** van de **meubels** van **verzoekers/klagers**. Zij hebben vervolgens de politie gebeld en zijn zelf naar hun woning gereden. Ter plaatse gekomen zien verzoekers/klagers dat de huurders meubels van verzoekers/klagers uit de woning halen.

De politie komt eveneens ter plaatse en zegt niets te kunnen doen, omdat verzoekers/klagers niet kunnen aantonen dat de meubels hun eigendom zijn. Zij kunnen enkele dagen later aangifte doen. Zij geven aan dat zij veel schade hebben geleden en dat veel goederen verduisterd zijn.

Verzoekers/klagers geven het nieuwe adres van de verdachten op. De politie is echter van mening dat geen sprake is van verduistering, maar van een **civielrechtelijk geschil** tussen verzoekers/klagers en hun voormalige huurders. De politie pakt de zaak daarom niet op.

Pas negen maanden later krijgen verzoekers/klagers – na een interventie door de Nationale ombudsman – bericht van de politie dat hun **aangifte** is **geseponeerd**. Daarbij worden zij gewezen op de mogelijkheid om hierover beklag in te dienen bij het Gerechtshof via een artikel 12 Wetboek van Strafvordering procedure.

Er is sprake van **strijd** met het **vereiste** van **goede voorbereiding**. De **klacht** is daarom **gegrond**.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat het begrijpelijk is dat de agenten ter plaatse niet direct hebben ingegrepen. Het is echter **niet begrijpelijk** dat ook **naderhand geen actie** door de politie is **ondernomen**. De politie had ten minste de verdachten kunnen horen om vervolgens en in een veel eerder stadium een compleet proces-verbaal, met foto's, ter beoordeling te kunnen voorleggen aan het Openbaar Ministerie. Zonder nader onderzoek kan de politie niet op voorhand aannemen dat het hier geen verduistering betreft, maar een civielrechtelijk geschil tussen verhuurder en huurder.

(De klacht over de gedraging van het Openbaar Ministerie is gegrond wegens strijd met het vereiste van goede motivering. De Nationale ombudsman is hier van oordeel dat de beslissing tot sepot te laat is genomen, dat het sepotbericht niet gemotiveerd is en het in het bericht onduidelijk is wie de beslissing heeft genomen. Overigens rekent de Nationale ombudsman de beslissing van de politieparketsecretaris, anders dan de minister, wel toe aan het Openbaar Ministerie, nu deze functionaris gemandateerd is om bevoegdheden van het Openbaar Ministerie uit te oefenen.)

9. Bijlage

Bijlage 1: toelichting klachtrubrieken

Bijlage 1

Hoofdrubriek Geweld	Klacht over gebruik van geweld of dreigen met geweld. Gebruik is niet subsidiair en/of niet proportioneel.
<i>Subrubrieken:</i>	<i>Voorbeelden van inhoud klacht:</i>
Fysiek	Slaan met hand of vuist of voorwerp (bijv. portofoon of maglite), duwen, stompen.
Handboeien	In deze situatie mochten handboeien niet worden gebruikt of was gebruik niet nodig; handboeien zijn niet goed aangelegd (bijv. te strak - of niet gelocked).
Wapenstok	In deze situatie mocht de wapenstok niet gebruikt worden of is deze niet goed gebruikt (tegen het hoofd- of te hard geslagen).
Pepperspray	In deze situatie mocht geen pepperspray gebruikt worden of is de pepperspray niet juist toegepast (te korte afstand, te lang gepeperd of tegen groep gebruikt).
Diensthond	In deze situatie mocht geen diensthond worden ingezet of de diensthond is niet goed ingezet (heeft gebeten, voordat de beklagde was gewaarschuwd).
Vuurwapen	In deze situatie mocht geen vuurwapen gebruikt worden of is het vuurwapen niet correct gebruikt (er was geen aanleiding om te dreigen met het wapen of te schieten).
Hoofdrubriek Bevoegdheden	Klacht over ge(mis)bruik maken van bevoegdheden voor zaken die daar niet voor bedoeld zijn.
<i>Subrubrieken:</i>	<i>Voorbeelden van inhoud klacht:</i>
Vrijheidsbeneming	In deze situatie mocht de beklagde de klager niet aanhouden, in verzekering stellen of de procedure bij de vrijheidsbeneming is niet correct toegepast (bijv. is de klager niet meegedeeld waarvoor hij aangehouden is).
Binnentreden	Het zonder toestemming van de bewoner binnentreden van een pand dan wel zonder bevel binnentreden van een woning.
Doorzoeken	Het zonder toestemming van de bewoner doorzoeken van een woning dan wel zonder bevel doorzoeken van een woning.
Inbeslagneming	Het in beslag nemen van goederen van klager, terwijl de beklagde hiervoor geen wettelijk bevoegdheid heeft; niet of te laat de goederen teruggeven.
Fouilleren	Het fouilleren van klager zonder dat beklagde hiervoor wettelijk bevoegdheid was (er was geen grond aanwezig, waarop gefouilleerd mocht worden of de fouillering had plaats moeten vinden door een vrouwelijk politieambtenaar) of de beklagde heeft de fouillering niet correct uitgevoerd.
Zaakwaarneming	Bij afwezigheid van de klager is de beklagde als zaakwaarnemer opgetreden terwijl dat in de gegeven omstandigheid niet nodig was. Beklaagde heeft bijv. een kapot wc-raampje laten vernieuwen op de eerste verdieping van het huis van klager, terwijl deze niet aanwezig was.
Identificatie (conform W.I.D.)	Het vragen om een identificatiebewijs, terwijl daartoe in de gegeven omstandigheden geen aanleiding voor is.
Verhoor	Te lang verhoor; geen ouder of advocaat bij het verhoor aanwezig laten zijn; ongeoorloofde druk uitoefenen bij het verhoor.

Hoofdrubriek Dienstverlening & Service	Klacht over de dienstverlening van de politie en verleende service aan de burger.
<i>Subrubrieken:</i>	<i>Voorbeelden van inhoud klacht:</i>
Bereikbaarheid	Gegevens internet kloppen niet; er wordt niet teruggebeld; van kastje naar muur gestuurd; centrale overbelast
Niet of te laat komen	Ondanks specifieke toezeggingen geen of te laat politieambtenaar ter plaatse (bijv. afspraken door wijkagent/rechercheur/aanrijtiden)
Aangifte / klacht niet opnemen	Aangifte wordt geweigerd (ook aangifte jegens politieambtenaar); te lange wachttijd (bijv. wel aangifte over twee weken) aangifte op afspraak; mondelinge klacht wordt geweigerd/niet op papier gezet
Informatieverstrekking	Geen informatie verstrekt, terwijl hier wel om gevraagd was of dat de beklagde deze informatie verplicht was zelf te verstrekken (bijv. geen NAW gegevens bij aanrijding verstrekken). Niet zijnde WOB-verzoeken.
Privacyschending	Politie geeft gegevens door aan derden al dan niet netwerkpartners .
Persvoorlichting	Verkeerde gegevens in krant; uitlatingen persvoorlichting; onbevoegd gebruik van foto's; SMS – alert.
Klachtbehandeling	Geen juiste procedure, niet tevreden over klachtbehandelaar, termijnoverschrijding.

Hoofdrubriek Politieoptreden	Klacht over gedragingen die de politieambtenaar individueel of de organisatie betreffen.
<i>Subrubrieken:</i>	<i>Voorbeelden van inhoud klacht:</i>
Geen of onvoldoende actie	Ondanks toezegging geen politie ter plaatse (bijv. overlastsituatie); politie pakt niet door; verkeerd of onvolledig onderzoek .
Onjuiste actie	Politie treedt op als collectief (bijv. voetbalincidenten / verkeerscontroles / preventieve acties).
Arrestantenbehandeling	Onvoldoende gehoor geven op bellen; geen insluitingsprotocol verstrekken; geen medicatie verstrekken; ouders van minderjarigen niet kennisgeven; accommodatieklachten; geen specifieke voeding.
Discriminatie	Op grond van huidskleur, geloofsovertuiging, leeftijd of geslacht iemand anders behandelen/benadelen.
Seksuele intimidatie	Vrouw- of manonvriendelijke opmerkingen maken; ongewenste intimiteiten.
Bejegening/houding/gedrag	Ongepast taalgebruik; tutoyeren; kauwgom kauwen; niet behulpzaam zijn; zonnebril ophouden; roken; geen uitleg geven.
Afspraken niet nakomen	Niet terugbellen; beloftes niet nakomen.
Naam/legitimatie	Niet (desgevraagd) legitimeren en/of naam opgeven .
Verkeersgedrag	Verkeersovertredingen begaan; gevaarlijk rijgedrag.
Vastleggen/verantwoorden	Niet of onvolledig muteren.
Deskundigheid	Ondeskundig optreden (niet op de hoogte van de juiste wetgeving)
Objectiviteit	Partijdig optreden (bijv. bij een burengeschil).